

COLECȚIA POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

JULES VERNE

CELE CINCI SUTE DE MILIOANE ALE BEGUMEI

205
PREȚUL 1 LEU

★★★★★★

JULES VERNE

CELE CINCI SUTE DE MILIOANE ALE BEGUMEI

****

Traducere şi note de
ION HOBANA

DINTRE POVESTIRILE CONCURSULUI:

R. O. WEIDLICH
R.D.G.

M. C. F. P. INTRĂ ÎN ACȚIUNE

În romîneşte de
EUSEBIU CAMILAR şi IUDIT COMAN

Colecția „Povestiri ştiinţifico-fantastice"

EDITATĂ DE REVISTA

ŞTIINŢĂ ŞI TEHNICĂ

Anul IX – Nr. 205 – 1 iunie 1963

(REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE)

Doctorul francez François Sarrasin se pomenește moștenitor al „celor cinci sute de milioane ale Begumei". Împotriva nădejdilor ușuratice ale fiului său Octave, el hotărăște să închine această avere fabuloasă științei, umanității, progresului.

Doctorul Sarrasin vrea să construiască un oraș-model, France-Ville, eliberat de mizeria materială și spirituală a orașelor capitaliste. Și pornește la înfăptuirea acestui plan grandios, cu toate că — datorită mașinațiilor unui jurist englez — jumătate din moștenire încape pe mîna profesorului german Schultze, șovin și rasist înrăit. Acesta construiește și el un oraș — mai curînd o uzină fortificată, botezată Stahlstadt (Cetatea Oțelului) și menită să furnizeze tunuri amatorilor de războaie și să vină de hac orașului-model.

Pentru a afla ce pune la cale Schultze, tînărul inginer alsacian Marcel Bruckmann, prieten apropiat al familiei Sarrasin, pătrunde în Cetatea Oțelului sub înfățișarea unui muncitor care caută de lucru.

Dînd dovadă de sîrguință și pricepere, el ajunge să lucreze direct cu Schultze. Astfel izbutește să afle în ce constă primejdia care pîndește France-Ville-ul: un tun uriaș e ațintit asupra orașului. Dar aflarea secretului echivalează cu o sinucidere. Schultze pronunță sentința de condamnare la moarte și-l încredințează pe Marcel pazei călăilor săi.

Marcel reușește să evadeze. Între timp cei din France-Ville află și ei de atacul pe care-l pregătește Schultze, fără să știe însă în ce constă exact pericolul.

Adunarea generală a cetățenilor hotărește să ia măsuri de apărare.

Sosește și Marcel.

Primul atac al lui Schultze dă greș, totuși orașul continuă să se pregătească. Dar o veste uluitoare străbate întreg Pămîntul: Cetatea Oțelului a dat faliment, iar stăpînul ei a dispărut.

Bănuind un vicleșug, Marcel și Octave pornesc spre bîrlogul lui Schultze.

Coperta-desen: D. IONESCU

CELE CINCI SUTE DE MILIOANE ALE BEGUMEI

(Urmare din numărul trecut)

A doua zi dimineaţa, după ce traversase orăşelele părăsite, o trăsură îi lăsă pe Marcel şi Octave la poarta Stahlstadtului. Erau bine echipaţi, bine înarmaţi şi hotărîţi să nu se întoarcă fără a fi limpezit acest sumbru mister.

Mergeau umăr lîngă umăr pe drumul de centură exterior, care făcea înconjurul fortificaţiilor, şi adevărul de care Marcel se încăpăţînase să se îndoiască pînă atunci se arătă în faţa lui.

Era evident că uzina e complet oprită. De pe acest drum pe care-l străbăteau sub cerul negru, fără o stea, ar fi zărit, odinioară, lumina lămpilor cu gaz, reflexul baionetei unei santinele, o mie de semne de viaţă, acum absente. Ferestrele luminate ale sectoarelor s-ar fi văzut ca tot atîtea vitrine strălucitoare. Acum totul era întunecat şi mut. Moartea singură părea să planeze asupra cetăţii, ale cărei coşuri înalte se ridicau la orizont ca nişte schelete. Paşii lui Marcel şi ai însoţitorului său sunau a gol. Impresia de singurătate şi de dezolare era atît de puternică, încît Marcel nu se putu opri să spună :

— Ciudat, n-am întîlnit niciodată o asemenea tăcere ! Parc-am fi într-un cimitir !

Era ora şapte cînd ajunseră la capătul şanţului, în faţa intrării principale. Nici o fiinţă nu se arăta pe creasta zidului şi nu mai era nici urmă de santinelele care vegheau odinioară, din distanţă în distanţă, ca tot atîţia stîlpi vii. Puntea era ridicată, lăsînd în faţa porţii o prăpastie largă de cinci, şase metri.

Le trebui mai mult de un ceas ca să izbutească să prindă un ochi de funie, aruncîndu-l pe rînd, de capătul unei grinzi. După multă osteneală, Marcel izbuti, în sfîrşit, şi Octave, agăţîndu-se în mîini, putu să ajungă deasupra porţii. Marcel

li trimise una cîte una armele și munițiile, apoi urmă același drum.

Nu le mai rămase atunci decît să treacă funia de cealaltă parte a zidului, să coboare lucrurile așa cum le urcaseră și să lunece și ei pînă jos[1].

Cei doi tineri se pomeniră atunci pe drumul de pe zid urmat de Marcel în prima zi a sosirii lui la Stahlstadt. Pretutindeni, singurătatea și tăcerea cea mai adîncă. În fața lor se înălța, neagră și mută, masa impozantă a clădirilor care păreau să-i privească prin miile lor de ferestre ca pentru a le spune :

— Plecați !... N-aveți dreptul să ne pătrundeți secretele !...

Marcel și Octave se sfătuiră.

— Să atacăm poarta O, pe care o cunosc, spuse Marcel.

Se îndreptară spre vest și ajunseră în curînd în fața arcadei monumentale care purta pe fruntea sa litera O. Cele două canaturi grele de stejar, bătute în ținte groase de oțel, erau închise. Marcel se apropie și lovi în ele de cîteva ori, cu o piatră luată de pe drum.

Nu-i răspunse decît ecoul.

— La lucru ! îi strigă atunci lui Octave.

Trebuiră să reînceapă penibilul efort de a arunca funia pe deasupra porții, pentru a întîlni un obstacol de care să se agațe zdravăn. Fu greu, dar pînă la urmă izbutiră să treacă zidul și ajunseră în axa sectorului O.

— Poftim ! strigă Octave. La ce bun atîta osteneală ? Am făcut mare ispravă, n-am ce zice ! Cum sărim peste un zid, cum dăm peste altul !

— Liniște în front ! răspunse Marcel. Iată fostul meu atelier. Am să fiu bucuros să-l revăd și să iau din el anumite unelte de care vom avea sigur nevoie, fără a uita cîteva săculețe cu dinamită.

Se aflau în marea hală de turnătorie în care fusese primit tînărul alsacian la sosirea sa în uzină. Cît de lugubră era acum, cu cuptoarele stinse, cu șinele ruginite, cu macaralele prăfuite, care-și înălțau brațele dezolate ca tot atîtea spînzurători ! Toate astea îți înghețau inima, și Marcel simțea nevoia unei diversiuni.

— Să mergem într-un atelier care o să te intereseze mai mult, îi spuse el lui Octave, pornind spre cantină.

Octave făcu un semn de încuviințare, care se prefăcu într-un semn de satisfacție, cînd zări, înșirate în ordine de bătaie, pe o măsuță de lemn, un regiment de sticle roșii, gal-

[1] Vezi ilustrația publicată în numărul 199 al Colecției la pagina 32 (n. r.).

bene şi verzi. Cîteva cutii de conserve îşi arătau, de asemeni, învelişul de cositor purtînd cele mai vestite mărci. Aveau cu ce să înjghebeze un dejun a cărui necesitate se făcea, de altfel, simţită. Aşezară deci tacîmurile pe tejgheaua de tablă şi-şi refăcură forţele ca să continue expediţia.

În timp ce mîncau, Marcel se gîndea ce-i de făcut. Nici nu-i trecea prin cap să escaladeze zidul Blocului central. Era un zid de o înălţime ameţitoare, izolat de toate celelalte clădiri, fără o ieşitură de care să se poată agăţa o funie. Pentru a-i găsi poarta — probabil unica poartă — ar fi trebuit să străbată toate sectoarele, şi nu era de loc uşor. Rămînea folosirea dinamitei — şi asta dacă aveau noroc, căci părea imposibil ca Herr Schultze să fi dispărut fără a presăra cu capcane terenul pe care-l abandona, fără să pună contramine în vederea minelor pe care atacatorii Stahlstadtului ar fi fost siliţi să le folosească. Dar nimic din toate acestea nu-l putea face pe Marcel să dea înapoi.

Văzîndu-l pe Octave sătul şi odihnit, Marcel se îndreptă împreună cu el spre capătul străzii care alcătuia axa sectorului, pînă la picioarele marelui zid de piatră.

— Ce-ai zice de o mină aşezată acolo ? întrebă el.

— Va fi greu, dar nu sîntem leneşi ! răspunse Octave gata la orice.

Munca începu. Trebuiră să dea jos cimentul de la temelia zidului, să introducă o pîrghie între două pietre, să scoată una dintre ele şi, în sfîrşit, cu ajutorul unui sfredel, să străpungă mai multe mici tuneluri paralele. La ora zece isprăviseră. Cartuşele de dinamită se aflau la locul lor şi fitilul fu aprins.

Ştiind că va arde cinci minute, Marcel se refugie împreună cu Octave în cantină care, situată într-un subsol, alcătuia o adevărată pivniţă boltită.

Dintr-o dată, clădirea şi pivniţa însăşi fură zguduite ca de un cutremur de pămînt. O detunătură formidabilă, asemănătoare celei a trei-patru baterii de tunuri reunite, spintecă văzduhul, urmînd îndeaproape zguduitura. Apoi, după două, trei secunde, o avalanşă de resturi proiectate în toate părţile recăzu pe sol.

Cîteva clipe fu un vacarm continuu : acoperişurile se prăbuşeau, grinzile trosneau, zidurile se năruiau, în mijlocul cascadelor limpezi de ferestre sparte.

În sfîrşit, acest zgomot groaznic se sfîrşi. Octave şi Marcel îşi părăsiră refugiul.

Oricît ar fi fost de obişnuit cu efectul prodigios al substanţelor explozive, Marcel se minună constatînd rezultatele.

Jumătate din sector sărise în aer şi zidurile dărîmate ale tuturor atelierelor vecine cu Blocul central semănau cu cele ale unui oraş bombardat. Grămezile de moloz, bucăţile de sticlă şi de tencuială acopereau pămîntul, în timp ce norii de

praf, coborînd încet din înălţimile în care-i proiectase explozia, se aşezau ca un fel de zăpadă asupra acestor ruine.

Marcel şi Octave alergară spre zidul interior. Era distrus şi el pe o lărgime de cincisprezece-douăzeci de metri, şi, de cealaltă parte a spărturii, fostul desenator al Blocului cen-

tral zări curtea binecunoscută în care petrecuse atîtea ceasuri monotone.

Din moment ce această curte nu mai era păzită, grilajul de fier care o împrejmuia nu mai era de netrecut. Fură deci curînd dincolo.

Pretutindeni aceeaşi tăcere.

Marcel trecu în revistă atelierele în care odinioară camarazii săi îi admirau desenele. Într-un colţ găsi, pe jumătate schiţat, modelul de maşină cu aburi pe care-l începuse cînd fusese chemat de Herr Schultze. În sala de lectură revăzu revistele şi cărţile familiare.

Toate lucrurile păstraseră aspectul unei mişcări suspendate, al unei vieţi întrerupte brusc.

Cei doi tineri ajunseră la limita interioară a Blocului central şi se aflară în curînd la picioarele zidului care, după cîte îşi amintea Marcel, îi despărţea de parc.

— O să trebuiască să facem din nou pietrele să danseze ? întrebă Octave

— Poate că da... dar, ca să intrăm, am putea mai întîi să căutăm o poartă pe care o simplă fuzee ar arunca-o în aer.

Începură să se învîrtă in jurul parcului, pe lîngă zid. Din timp în timp, erau obligaţi să facă o cotitură, să ocolească un grup de clădiri care se desprindea ca un pinten sau să sară peste un grilaj. Dar nu pierdură zidul din vedere şi fură recompensaţi pentru osteneală. O portiţă scundă şi abia vizibilă le apăru în faţă.

În două minute, Octave sfredeli o gaură în scîndurile de stejar. Privind prin această deschizătură, Marcel recunoscu, spre via lui mulţumire, parcul tropical cu eterna sa verdeaţă şi temperatura lui primăvăratică.

— Încă o poartă de aruncat în aer şi am ajuns !

— O fuzee pentru acest pătrat de lemn ar însemna o cinste prea mare ! îi răspunse Octave.

Şi începu să atace uşa cu lovituri de tîrnăcop.

Abia o zdruncinase, că se auzi o broască interioară scîrţîind sub efortul unei chei şi două zăvoare lunecară în belciugele lor.

Poarta se întredeschise, lăsînd să se vadă un lanţ gros de siguranţă.

„Wer da ?“ (Cine-i acolo ?) — spuse o voce aspră.

Capitolul XVII

Explicații cu împușcături

Cel din urmă lucru la care se așteptau tinerii era o asemenea întrebare. Ea îi surprinse mai mult decît o împușcătură.

Dintre toate ipotezele pe care și le imaginase Marcel cu privire la orașul aflat în letargie, singura care nu-i trecuse prin cap era aceasta : o ființă care să-i ceară socoteală în legătură cu vizita lui. Operația sa, aproape legitimă, dacă se admitea că Stahlstadtul e părăsit de toți, căpăta un alt aspect din moment ce orașul avea încă locuitori. Ceea ce nu era, în primul caz, decît un fel de anchetă arheologică devenea, în al doilea, un atac armat cu efracție.

Toate aceste idei se îmbulziră în mintea lui Marcel cu atîta forță, încît rămase mut.

— *Wer da ?* repetă vocea, cu un accent de nerăbdare.

Nerăbdarea nu era cu totul deplasată. Să învingi obstacole atît de variate, să sari peste ziduri și să arunci în aer cartiere întregi, toate astea pentru ca la urmă să n-ai ce să răspunzi cînd ești întrebat pur și simplu : „Cine-i acolo ?“ era un lucru, într-adevăr, surprinzător.

O jumătate de minut îi ajunse lui Marcel ca să-și dea seama de falsitatea poziției sale și spuse, în nemțește :

— Prieten sau dușman, la voia dumitale ! Vreau să vorbesc cu Herr Schultze.

Nu isprăvise de rostit aceste cuvinte și prin poarta întredeschisă se auzi o exclamație de surpriză :

— *Ach !*

Marcel putu să zărească un colț de favoriți roșcați, o mustață zburlită, un ochi nedumerit, pe care le recunoscu imediat. Toate îi aparțineau lui Sigimer, vechiul său păzitor.

— Johann Schwartz ! strigă uriașul cu o stupefacție amestecată cu bucurie. Johann Schwartz !

Întoarcerea inopinată a prizonierului său părea să-l uimească aproape tot atît cît dispariția lui misterioasă.

— Pot să vorbesc cu Herr Schultze ? repetă Marcel, văzînd că nu primește un alt răspuns în afara acestei exclamații.

Sigimer clătină din cap :

— Nu-i ordin ! Nu se intră aici fără ordin !

— Poți măcar să-i spui că am venit și că vreau să-i vorbesc ?

— Herr Schultze nu e aici ! Herr Schultze e plecat ! răspunse uriașul, cu o nuanță de tristețe în glas.

— Dar unde-i ? Cînd se întoarce ?

— Nu știu ! Consemnul nu e schimbat ! Nimeni nu intră fără ordin !

Aceste fraze întretăiate fură tot ceea ce putu scoate Marcel de la Sigimer, care opuse tuturor întrebărilor sale o încăpățînare bestială.

Pînă la urmă, Octave se impacientă.

— La ce bun să-i ceri permisiunea de a intra ? întrebă el. E mult mai simplu să ți-o iei singur !

Și se azvîrli asupra porții, încercînd s-o deschidă. Dar lanțul rezistă și o forță mai mare decît a sa împinse la loc canatul, ale cărui zăvoare fură trase pe rînd.

— Probabil că sînt mai mulți ! strigă Octave, destul de umilit de acest rezultat.

Se aplecă la gaura pe care o sfredelise și scoase o exclamație de surpriză :

— Un alt uriaș !

„Arminius ?" — se întrebă Marcel.

Și privi la rîndul său.

— Da, e Arminius, colegul lui Sigimer !

Deodată, o altă voce, care părea să vină din cer, îi făcu să-și ridice capetele.

— *Wer da ?*

De data aceasta era vocea lui Arminius.

Capul gardianului trecea de coama zidului, la care ajunsese, probabil, cu ajutorul unei scări.

— Haide, Arminius, știi foarte bine cine e ! răspunse Marcel. Vreți sau nu să deschideți ?

Nu sfîrșise încă aceste cuvinte și țeava unei puști se arătă pe coama zidului. Răsună o detunătură și un glonț atinse borul pălăriei lui Octave.

— Ei bine, iată și răspunsul ! strigă Marcel și, introducînd un cartuș de dinamită sub poartă, o făcu să zboare în țăndări.

Abia fusese făcută deschizătura, că Marcel și Octave, cu carabina în mînă și cuțitul în dinți, se năpustiră în parc.

O scară era încă rezemată de zidul crăpat de explozie și la picioarele acestei scări se vedeau urme de sînge. Dar nici Sigimer, nici Arminius nu se aflau acolo ca să apere intrarea.

Parcul se înfățișa celor doi asediatori în toată splendoarea vegetației sale. Octave era încîntat.

— Magnific ! spuse el. Dar atenție !... Să ne desfășurăm în trăgători !... Acești mîncători de varză călită ar fi putut să se ascundă în dosul tufișurilor !

Octave și Marcel se despărțiră și, apucînd-o fiecare pe o latură a aleii care li se deschidea în față, înaintară cu pru-

dență, din copac în copac, din obstacol în obstacol, potrivit principiilor celei mai elementare strategii individuale.

Era o precauție justificată. Nu făcuseră o sută de pași și se auzi o nouă împușcătură. Glonțul făcu să sară scoarța unui copac de care Marcel abia se dezlipise.

— Să nu facem prostii !... La pămînt ! spuse Octave, încet.

Și, unind preceptul cu exemplul, se tîrî pe genunchi și pe coate pînă la un tufiș spinos din marginea luminișului în mij-

locul căruia se înălța Turnul Taurului. Marcel, care nu-i urmase destul de prompt sfatul, fu ținta unei a treia împușcături și abia apucă să se arunce după trunchiul unui palmier pentru a scăpa de a patra.

— Noroc că animalele astea trag ca niște recruți ! îi strigă Octave, aflat la o distanță de treizeci de pași.

— Sst ! răspunse Marcel cu vocea și cu ochii. Vezi fumul care iese de la fereastra aceea la parter ?... Acolo stau la pîndă, banditii !... Dar am să le joc o festă !

Într-o clipită, Marcel tăie o creangă de o anumită lungime. Apoi, scoțîndu-și bluza, o aruncă pe acest băț în vîrful căruia își puse pălăria, fabricînd astfel un manechin prezentabil. Îl înfipse în locul pe care stătea, lăsînd să se vadă pălăria și mînecile și, tîrîndu-se pînă la Octave, îi suflă la ureche :

— Distrează-i trăgînd asupra ferestrei, cînd de aici, cînd de la locul meu ! Eu am să le cad în spate !

Și, lăsîndu-l pe Octave să facă zgomot, Marcel se strecură discret în tufișurile care împrejmuiau luminișul.

Trecu astfel un sfert de oră, timp în care fură schimbate vreo douăzeci de gloanțe, fără rezultat.

Bluza și pălăria lui Marcel erau pur și simplu ciuruite, lucru care nu-l atingea cu nimic. Cît despre obloanele de la parter, carabina lui Octave le făcuse bucățele.

Deodată, focul încetă, și Octave auzi acest strigăt înăbușit :

— La mine !... Am pus mîna pe el !...

Într-o jumătate de minut, Octave își părăsi adăpostul, se năpusti în luminiș și urcă la asaltul ferestrei. După o clipă, se prăvălea în încăpere.

Pe covor, înlănțuiți ca doi șerpi, Marcel și Sigimer luptau cu desperare. Surprins de atacul brusc al adversarului său, care deschisese pe neașteptate o ușă interioară, uriașul nu se putuse folosi de arme. Dar forța sa herculeană făcea din el un luptător de temut și, cu toate că fusese doborît la pămînt, nu-și pierduse speranța de a învinge. În ceea ce-l privea, Marcel dădea dovadă de o vigoare și o suplețe remarcabile.

Lupta s-ar fi sfîrșit, fără îndoială, prin moartea unuia dintre combatanți dacă Octave n-ar fi intervenit la timp pentru a determina un sfîrșit mai puțin tragic. Imobilizat și dezarmat, Sigimer se văzu legat astfel încît să nu mai poată face nici o mișcare.

— Și celălalt ? întrebă Octave.

Marcel arătă spre celălalt capăt al încăperii. Arminius era întins pe o canapea, plin de sînge.

— Atins de un glonț ? întrebă Octave.

— Da, răspunse Marcel.

Apoi se apropie de Arminius.

— A murit!

— O merita, pe cinstea mea! exclamă Octave.

— Iată-ne stăpîni pe situație! conchise Marcel. O să facem o inspecție serioasă. Mai întîi cabinetul lui Herr Schultze!

Din sala de așteptare, în care se petrecuse ultimul act al asediului, cei doi tineri trecură prin șirul de apartamente care duceau în sanctuarul Regelui Oțelului.

Octave căzuse în admirația tuturor acestor splendori.

Marcel surîdea privindu-l şi deschidea una cîte una uşile pe care le întîlneau pînă ce ajunseră în salonul verde-auriu.

Se aştepta, desigur, la lucruri noi, dar nu la priveliştea atît de ciudată care i se deschidea în faţa ochilor. S-ar fi putut crede că biroul central al poştei din New York sau din Paris, jefuit pe neaşteptate, îşi golise conţinutul claie peste grămadă în acest salon. Pretutindeni, pe birou, pe mobile, pe covor, erau numai scrisori şi pachete sigilate. Intrai pînă la jumătatea gambei în această inundaţie de hîrtie. Întreaga corespondenţă financiară, industrială şi personală a lui Herr Schultze, depusă zi de zi în cutia poştală exterioară şi ridicată de Arminius şi Sigimer, se afla aici, în cabinetul stăpînului.

Cîte întrebări, suferinţe, aşteptări neliniştite, mizerii şi lacrimi erau închise în aceste plicuri mute adresate lui Herr Schultze! Cîte milioane, de asemeni, în bancnote, cecuri, mandate, poliţe de tot felul!... Toate dormeau acolo, imobilizate de absenţa singurei mîini care ar fi avut dreptul să deschidă aceste învelişuri fragile, dar inviolabile.

— Acum, spuse Marcel, trebuie să găsim uşa secretă a laboratorului!

Şi începu să golească rafturile bibliotecii. Zadarnic. Nu izbuti să descopere pasajul secret prin care trecuse cîndva împreună cu Herr Schultze. Zadarnic zgîlţîi pe rînd panourile, desprinzîndu-le apoi cu vătraiul luat din şemineu! Zadarnic sondă zidurile, nădăjduind să le audă sunînd a gol! Curînd fu limpede că Herr Schultze, neliniştit că nu mai e singurul posesor al secretului uşii laboratorului, o suprimase.

Dar trebuise să facă alta.

Unde?... se întreba Marcel. Nu poate fi decît aici, pentru că aici au adus scrisorile Arminius şi Sigimer! Deci Herr Schultze a continuat să folosească această încăpere şi după plecarea mea! Îi cunosc destul obiceiurile pentru a şti că, punînd să se zidească vechiul pasaj, a simţit nevoia să aibă un altul la îndemînă, la adăpost de privirile indiscrete!... Să fie o trapă sub covor?

Covorul n-avea nici o urmă de tăietură. Totuşi, fu desprins din cuie şi ridicat. Examinat lamă cu lamă, parchetul nu prezenta nimic suspect.

— De ce crezi că uşa e în camera asta? întrebă Octave.

— Sînt sigur!

— Atunci nu-mi rămîne decît să explorez plafonul, spuse Octave, urcîndu-se pe un scaun.

Avea de gînd să se caţăre pe candelabru şi să sondeze rozeta centrală cu patul puştii.

Dar abia se agăţase de candelabrul aurit şi, spre marea lui surpriză, îl simţi lăsîndu-se în jos. Se ivi o deschizătură, din care o scară uşoară de oţel coborî automat pînă pe podea.

Era ca o invitaţie la urcuş.

— Aşa stau lucrurile ? Atunci, iată-ne ! spuse liniştit Marcel şi, urmat de prietenul său, se urcă imediat pe scară.

Capitolul XVIII

Miezul sîmburelui

Ultima treaptă a scării de oţel era prinsă direct de podeaua unei vaste săli circulare, fără legătură cu exteriorul. Această sală ar fi fost cufundată în cel mai adînc intuneric dacă o lumină orbitoare nu s-ar fi strecurat prin geamul gros al unei ferestruici rotunde încrustate in centrul pardoselei de stejar.

Între aceşti pereţi surzi şi orbi, care nu puteau să vadă şi să audă, domnea o tăcere absolută. Cei doi tineri aveau senzaţia că se află în vestibulul unui monument funerar.

Înainte de a se apleca deasupra discului strălucitor, Marcel avu o clipă de ezitare. Îşi atinsese ţinta ! Nu încăpea indoială că aici avea să i se lămurească secretul de nepătruns pe care venise să-l caute la Stahlstadt !

Dar ezitarea lui nu dură decît o clipă. Împreună cu Octave, ingenunche lingă disc şi-şi inclină capul astfel încît să poată cerceta în intregime încăperea de dedesubt.

Îi aştepta o privelişte pe cît de oribilă, pe atît de neprevăzută.

Acest disc de sticlă, convex pe ambele feţe, ca o lentilă, îngroşa nemăsurat obiectele privite prin el.

Dedesubt era laboratorul secret al lui Herr Schultze. Lumina intensă care traversa discul ca şi cum ar fi fost aparatul dioptric al unui far ţîşnea dintr-o lampă electrică dublă, arzînd încă în globul său golit de aer, lampă pe care curentul voltaic al unei pile puternice nu încetase s-o alimenteze. În mijlocul încăperii, în această atmosferă orbitoare, o formă omenească, mărită enorm de refracţia lentilei, o formă asemănătoare sfincşilor din deşertul libian, era încremenită ca o statuie.

Împrejurul acestui spectru, solul era acoperit cu sfărîmături de obuz.

Nu încăpea nici o îndoială !... Era Herr Schultze, uşor de recunoscut după rictusul înspăimîntător al fălcilor sale, după dinţii săi strălucitori, dar un Herr Schultze gigantic, pe care explozia unuia dintre teribilele sale obuze il asfixiase şi-l congelase totodată, sub acţiunea unui frig groaznic !

Regele Oţelului era aşezat la masa sa de lucru, ţinînd un condei uriaş, mare cît o lance, şi părea să scrie încă. Dacă n-ar fi fost privirea lipsită de expresie a pupilelor sale dilatate, imobilitatea gurii sale, l-ai fi crezut încă viu. Ca mamuţii

găsiți în gheţurile din regiunile polare, acest cadavru zăcea aici de o lună, ascuns tuturor privirilor. Împrejurul lui totul era înghețat — reactivele în retorte, apa în recipiente, mercurul în termometre.

Cu toată grozăvia acestui spectacol, Marcel avu un moment de satisfacție, gîndindu-se că poate să observe din afară interiorul laboratorului, căci altfel și el și Octave ar fi murit pe loc.

Cum se produsese acest groaznic accident ? Marcel ghici cu ușurință, văzînd că sfărîmăturile de obuz de pe podea nu erau decît bucățele de sticlă. În proiectilele asfixiante ale lui Herr Schultze, învelișul interior, conținînd bioxidul de carbon lichid, era turnat — dată fiind presiunea formidabilă căreia trebuia să-i reziste — din acea sticlă călită avînd o rezistență de zece, douăsprezece ori mai mare decît sticla obișnuită. Unul dintre defectele acestui produs, care abia fusese brevetat, este că, datorită unei acțiuni moleculare misterioase, explodează uneori subit, fără nici un motiv aparent. Este ceea ce se întîmplase, pesemne. Poate chiar că presiunea interioară provocase și mai inevitabil explozia obuzului adus în laborator. Decomprimat subit, bioxidul de carbon determinase atunci, întorcîndu-se la starea gazoasă, o scădere înspăimîntătoare a temperaturii ambiante.

Oricum, efectul fusese fulgerător. Surprins de moarte în atitudinea pe care o avea în momentul exploziei, Herr Schultze se mumificase instantaneu la un frig de o sută de grade sub zero.

Marcel fu izbit de faptul că Regele Oțelului murise în timp ce scria.

Ce scria el pe această foaie de hîrtie, cu acest condei, pe care degetele sale îl țineau încă ? Putea fi interesant să afli ultimul gînd, să descifrezi ultimul cuvînt al unui asemenea om.

Dar cum să-și procure hîrtia ? Nu putea fi vorba de a sparge discul luminos pentru a coborî în laborator. Bioxidul de carbon, înmagazinat sub presiune, ar fi erupt în afară, asfixiind orice ființă, pe care ar fi învăluit-o cu vaporii săi de nerespirat. Ar fi însemnat o moarte sigură și riscurile erau infinit mai mari decît avantajele pe care le-ar fi putut aduce stăpînirea acelei foi de hîrtie.

Totuși, dacă nu era posibil să-i răpească lui Herr Schultze ultimele rînduri scrise de mîna lui, era probabil că vor putea să le descifreze, mărite fiind de refracția lentilei. Oare n-aveau la îndemînă discul acesta, cu raze puternice, pe care le făcea să conveargă spre toate obiectele din laboratorul atît de puternic luminat de dubla lampă electrică ?

Marcel cunoștea scrisul lui Herr Schultze și, după cîteva încercări, izbuti să citească următoarele fraze.

Ceea ce scria Herr Schultze era mai curînd un ordin decît o instrucțiune.

„Ordon lui B.K.R.Z. să grăbească cu cincisprezece zile expediția proiectată împotriva orașului France-Ville. Imediat ce va primi acest ordin, să execute măsurile luate de mine. De data aceasta, experiența trebuie să fie zdrobitoare și definitivă. Nu

schimbați o iotă din ceea ce am hotărît. Vreau ca peste cincisprezece zile France-Ville să fie un oraș mort și ca nici unul dintre locuitorii lui să nu supraviețuiască. Îmi trebuie un Pompei modern, care să fie în același timp spaima și uluirea întregii lumi. Ordinele mele bine executate duc în mod inevitabil la acest rezultat.

Îmi veți expedia cadavrele doctorului Sarrasin și al lui Marcel Bruckmann. Vreau să le văd și să le am.

Schultz..."

Semnătura era neterminată : lipseau *e*-ul final și parafa obișnuită.

Marcel și Octave rămaseră la început muți și nemișcați în fața acestei priveliști stranii, în fața acestei evocări a unui geniu rău, care se învecina cu fantasticul.

Pînă la urmă, trebuiră să se smulgă din fața acestei scene lugubre. Foarte tulburați, părăsiră deci sala de deasupra laboratorului.

Acolo, în cavoul în care avea să domnească întunericul cel mai deplin cînd lampa se va stinge din lipsă de curent electric, cadavrul Regelui Oțelului avea să rămînă singur, uscat, ca una dintre acele mumii de faraoni pe care douăzeci de secole n-au izbutit să le prefacă în pulbere !...

O oră mai tîrziu, după ce-l dezlegaseră pe Sigimer, care nu știa ce să facă cu libertatea redobîndită, Octave și Marcel părăseau Stahlstadtul și luau drumul France-Ville-ului, unde ajunseră în aceeași seară.

Doctorul Sarrasin lucra în cabinetul său cînd i se anunță întoarcerea celor doi tineri.

— Să intre ! strigă el. Să intre îndată !

Văzîndu-i, primul său cuvînt fu :

— Ei bine ?

— Veștile pe care vi le aducem din Stahlstadt, răspunse Marcel, vă vor liniști pentru multă vreme. Herr Schultze nu mai este ! Herr Schultze e mort !

— Mort ? exclamă doctorul Sarrasin.

Și rămase cîtva timp tăcut și gînditor.

— Vezi, dragul meu, spuse el după ce-și reveni, nu știu dacă poți înțelege că această știre, care ar trebui să mă bucure, pentru că ne scutește de lucrul pe care-l urăsc cel mai mult, războiul, războiul cel mai nedrept și mai nemotivat, această știre a făcut să mi se strîngă inima ! De ce oare a devenit dușmanul nostru acest om cu aptitudini deosebite ? De ce, mai ales, nu și-a pus el neobișnuitele însușiri intelectuale în slujba binelui ? Cîte forțe irosite care ar fi dat roade folositoare dacă s-ar fi unit cu ale noastre, într-un scop comun !...

Iată ce m-a izbit în primul rînd cînd mi-ai spus : „Herr Schultze e mort“. Dar acum povestește-mi ce știi despre acest sfîrșit neașteptat.

— Herr Schultze, reluă Marcel, și-a găsit moartea în misteriosul laborator, pe care, cu o iscusință diabolică, se străduise să-l facă inaccesibil. Numai el îi cunoștea existența și, prin urmare, nimeni n-ar fi putut să pătrundă acolo ca să-i dea ajutor. El a fost deci victima acestei incredibile concentrări a tuturor forțelor reunite în mîinile sale, concentrare pe care se bizuise în mod cu totul greșit pentru a fi el singur cheia întregii sale opere și care, la ora sorocită, s-a întors deodată împotriva lui și împotriva țelului său !

— Nici nu putea fi altfel ! replică doctorul Sarrasin. Herr Schultze a pornit de la o idee cu totul eronată. Oare cea mai bună guvernare nu este aceea al cărei șef, o dată mort, poate fi înlocuit cu cea mai mare ușurință și care continuă să funcționeze tocmai pentru că angrenajul ei nu are nimic ascuns ?

— După cum veți vedea, răspunse Marcel, ceea ce s-a petrecut la Stahlstadt este o demonstrație *ipso facto* [1] a ceea ce ați spus. L-am găsit pe Herr Schultze așezat la biroul său, punctul central de unde porneau toate ordinele cărora li se supunea Cetatea Oțelului, fără ca unul dintre ele să fi fost discutat vreodată ! Moartea îi lăsase în asemenea grad atitudinea și aparențele vieții, încît am crezut o clipă că acest spectru avea să-mi vorbească !... Dar inventatorul a fost victima propriei lui invenții ! A fost trăsnit de unul dintre obuzele care trebuiau să ne nimicească orașul ! Arma i s-a sfărîmat în mîini, în clipa în care trasa ultima literă a unui ordin de exterminare. Ascultați !

Și Marcel citi cu voce tare copia teribilelor rînduri scrise de mîna lui Herr Schultze.

Apoi adăugă :

— Ceea ce mi-ar fi dovedit și mai bine încă moartea lui Herr Schultze, dacă aș fi putut să mă mai îndoiesc, este faptul că totul încetase să mai trăiască în jurul lui ! Totul încetase să mai respire în Stahlstadt ! Ca în palatul Frumoasei din pădurea adormită, somnul suspendase toate viețile, oprise toate mișcările ! Paralizia stăpînului îi paralizase, în același timp, pe servitori și se extinsese pînă și asupra instrumentelor !

— Da, răspunse doctorul Sarrasin... Herr Schultze a sucombat, vrînd să întreacă orice măsură în atacul împotriva noastră, forțînd resorturile acțiunii sale !

---

[1] În fapt (în l. lat.).

— Într-adevăr, încuviință Marcel. Dar acum să lăsăm trecutul și să ne gîndim la prezent. Dacă moartea lui Herr Schultze ne-a adus liniștea, a adus totodată ruina impunătoarei instituții pe care o crease, falimentul ei provizoriu. Imprudențe colosale, ca tot ceea ce imagina Regele Oțelului, au săpat la temelia ei zece prăpăstii. Orbit, pe de o parte de succesele sale, pe de alta de ura sa împotriva Franței și împotriva dumneavoastră, el a furnizat armament tuturor celor care ne puteau fi dușmani, fără a cere garanții suficiente. Cu toate acestea, și cu toate că recuperarea celor mai multe dintre aceste datorii ar putea să se lase așteptată multă vreme, cred că o mînă fermă poate să pună Stahlstadtul pe picioare și să orienteze spre bine forțele acumulate în slujba răului. Herr Schultze n-are decît un moștenitor posibil și acela sînteți dumneavoastră. Opera lui nu trebuie lăsată să piară. În lumea asta se crede prea mult că nimicirea unei forțe rivale îți aduce numai profit. Este o mare greșeală și sper că veți fi de acord cu mine că trebuie, dimpotrivă, să salvăm din acest imens naufragiu tot ceea ce poate servi umanității. Sînt gata să mă consacru în întregime acestei sarcini.

— Marcel are dreptate, interveni Octave, strîngînd mîna prietenului său, și aș vrea să lucrez sub ordinele sale dacă tata e de acord.

— Vă aprob, dragii mei copii, spuse doctorul Sarrasin. Da, Marcel, capitalul nu ne va lipsi și, datorită ție, vom avea în Stahlstadtul reînviat un asemenea arsenal încît nimeni pe lume nu se va mai gîndi să ne atace ! Și, cum, fiind cei mai puternici, ne vom strădui să fim, de asemeni, cei mai drepți, îi vom face pe toți cei care ne înconjură să îndrăgească binefacerile păcii și ale dreptății. Ah, Marcel, ce visuri frumoase ! Și, cînd simt că prin tine și împreună cu tine voi putea vedea împlinindu-se o parte dintre ele, mă întreb de ce... da, de ce n-am doi băieți !... de ce nu ești fratele lui Octave !... În trei, nimic nu mi s-ar fi părut cu neputință !

Capitolul XIX

O problemă de familie

Poate că în cursul acestei povestiri am vorbit prea puțin despre problemele personale ale eroilor săi. E un motiv în plus ca să revenim și să ne ocupăm, în sfîrșit, de ceea ce-i privește, fără alte implicații.

Trebuie să spunem că doctorul Sarrasin nu aparţinea într-atît fiinţei colective, umanităţii, încît individul să dispară pentru el în întregime, chiar atunci cînd se avînta în plin ideal. El fu izbit deci de paloarea subită care acoperise chipul lui Marcel la ultimele lui cuvinte. Ochii lui încercară să citească în cei ai tînărului sensul ascuns al acestei emoţii neaşteptate. Tăcerea bătrînului doctor interoga tăcerea tînărului inginer şi aştepta poate ca acesta s-o rupă. Dar Marcel, recîştigîndu-şi stăpînirea de sine printr-un efort de voinţă, îşi regăsise sîngele rece. Chipul său îşi recăpătase culorile naturale şi atitudinea nu-i mai era decît aceea a unui om care aşteaptă continuarea discuţiei începute.

Cam nemulţumit poate de această revenire promptă, doctorul Sarrasin se apropie de tînărul său prieten. Cu un gest familiar profesiunii sale, îl apucă de mînă şi i-o ţinu ca pe aceea a unui bolnav căruia ar fi vrut să-i ia pulsul în mod discret sau distrat.

Marcel se lăsase, fără să-şi dea seama prea bine de intenţia doctorului. Dar, cum nu-şi descleşta buzele, bătrînul său prieten îi spuse :

— Curajosul meu Marcel, vom relua mai tîrziu discuţia noastră despre destinele viitoare ale Stahlstadtului. Dar nu-i oprit ca, în vreme ce te consacri propăşirii tuturor, să te ocupi şi de soarta celor pe care-i iubeşti, a celor care-ţi sînt mai apropiaţi. Ei bine, cred că a venit momentul să-ţi povestesc ce răspundea de curînd o tînără fată, al cărei nume am să ţi-l spun imediat, părinţilor săi, cărora le fusese cerută în căsătorie pentru a douăzecea oară într-un an. Erau cereri pe care cele mai năzuroase fete ar fi fost îndreptăţite să le accepte, şi totuşi ea răspundea nu, mereu nu !

În clipa aceea, cu o mişcare cam bruscă, Marcel îşi trase mîna din aceea a doctorului. Dar, fie că acesta era edificat asupra sănătăţii pacientului său, fie că nu-şi dăduse seama că tînărul îi retrage o dată cu mîna şi încrederea, continuă să povestească, fără să ţină seama de acest mic incident.

— „Dar, în sfîrşit — îi spunea maică-sa tinerei persoane despre care-ţi vorbesc —, spune-ne cel puţin motivele acestor multiple refuzuri. Pretendenţii au totul : educaţie, avere, situaţie onorabilă, fizic avantajos ! De ce aceste «nu»-uri atît de statornice, atît de hotărîte, atît de prompte faţă de cereri pe care nici măcar nu-ţi dai osteneala să le examinezi ? De obicei eşti mai puţin categorică !“

Faţă de această mustrare, tînăra fată se decise, în sfîrşit, să vorbească şi atunci, cum are o inimă curată şi o minte fără ocolişuri, o dată hotărîtă să rupă tăcerea, iată ce spuse :

„Răspund «nu» cu aceeaşi sinceritate cu care aş răspunde «da» dacă acest «da» ar fi, într-adevăr, gata să-mi ţîşnească din inimă. E adevărat că multe dintre partidele pe care mi le oferiţi sînt acceptabile din diferite puncte de vedere. Dar, pe lîngă faptul că toate aceste cereri sînt adresate mai mult celei mai frumoase, adică celei mai bogate partide din oraş, decît persoanei mele — şi ideea aceasta nu mă îmbie de loc să răspund «da» —, aş îndrăzni să-ţi spun că nici una dintre ele nu este aceea pe care o aşteptam, pe care o aştept încă... Şi voi adăuga că, din păcate, aceea pe care o aştept ar putea să întîrzie multă vreme, dacă va veni vreodată !"

„Cum, domnişoară — spuse mama, uluită —, dumneata..."

Nu-şi sfîrşi fraza, neştiind cum s-o sfîrşească, şi în încurcătura în care se afla îşi îndreptă spre soţul său privirile, care implorau în mod vizibil sprijin şi ajutor.

Dar, fie că nu ţinea să intre în competiţie, fie că socotea necesar ca între mamă şi fiică să se facă mai multă lumină înainte de a interveni, soţul avu aerul că nu înţelege, aşa că biata copilă, îmbujorată de ruşine şi poate de un pic de mînie, se hotărî deodată să meargă pînă la capăt.

„Ţi-am spus, mamă — reluă ea —, că cererea pe care o aştept ar putea să întîrzie multă vreme şi că nu-i imposibil să nu vină niciodată. Adaug că întîrzierea nu va putea nici să mă mire, nici să mă rănească. Am nenorocirea de a fi, se spune, foarte bogată ; cel care ar trebui să facă această cerere e foarte sărac. Iată de ce n-o face — şi are dreptate. El e cel care ar trebui să aştepte..."

„De ce să-l lăsăm... ?" — spuse mama, vrînd poate să oprească pe buzele fiicei sale cuvintele pe care se temea să le audă.

Atunci interveni soţul.

„Scumpa mea prietenă — spuse el, strîngînd cu afecţiune mîinile soţiei sale —, faptul că o mamă atît de pe drept ascultată de fiica ei, cum eşti tu, laudă în faţa ei, de cînd a venit pe lume sau aproape de atunci, un băiat frumos şi viteaz care aproape că face parte din familia noastră, faptul că ea atrage tuturor atenţia asupra solidităţii caracterului său şi că întăreşte spusele soţului ei cînd acesta are ocazie să-i laude şi el neobişnuita inteligenţă sau cînd vorbeşte înduioşat despre nenumăratele dovezi de devotament pe care le-a primit, faptul acesta nu poate rămîne fără urmări ! Dacă fata care-l vedea pe acest tînăr remarcat între toţi de tatăl şi mama ei nu l-ar fi remarcat şi ea, şi-ar fi nesocotit datoria filială !"

„Ah, tată — strigă tînăra fată, aruncîndu-se în brațele maică-si ca să-și ascundă tulburarea —, dacă m-ai ghicit, de ce m-ai constrîns să vorbesc ?“

„De ce ? Ca să am bucuria de a te auzi, micuța mea, ca să fiu și mai sigur că nu mă înșel, în sfîrșit ca să pot să-ți spun și să fac să-ți spună și maică-ta că aprobăm hotărîrea inimii tale, că alegerea ta corespunde tuturor nădejdilor noastre și că, pentru a-l scuti pe omul sărac și mîndru despre care-i vorba să treacă peste delicatețea lui înnăscută, cererea o voi face eu — da, o voi face, pentru că am citit în inima lui, ca și în a ta ! Fii deci liniștită ! Cu prima ocazie, îmi voi îngădui să-l întreb pe Marcel dacă, prin imposibil, nu i-ar surîde să-mi fie ginere !...“

Surprins de această încheiere bruscă, Marcel se ridicase de pe scaun ca împins de un resort. Octave îi strîngea mîna tăcut, în timp ce doctorul Sarrasin îi întindea brațele. Tînărul alsacian era palid ca un mort. Dar nu-i acesta unul dintre aspectele pe care le ia fericirea cînd pătrunde în inimile tari fără a striga : ferește-te ?

Capitolul XX

Încheiere

Eliberat de orice motiv de neliniște, trăind în pace cu toți vecinii, bine administrat, mulțumit, datorită înțelepciunii locuitorilor săi, France-Ville e în plin avînt.

Fericirea lui, atît de pe drept meritată, nu trezește invidia, iar forța lui impune respect celor mai bătăioși.

Cetatea Oțelului nu era decît o uzină formidabilă, o armă de distrugere redutabilă în mîna de fier a lui Herr Schultze. Datorită lui Marcel Bruckmann, lichidarea datoriilor ei a fost efectuată fără pagubă pentru nimeni, și Stahlstadtul a devenit un neasemuit centru de producție pentru toate industriile folositoare.

De un an, Marcel e preafericitul soț al Jeannei, și nașterea unui copil i-a unit și mai mult.

Cît despre Octave, el s-a pus sub ordinele cumnatului său și-l secondează în toate eforturile lui. Soră-sa e pe cale să-l însoare cu una dintre prietenele ei, o fată fermecătoare, al cărei bun simț și a cărei rațiune îl vor apăra împotriva oricăror vechi tentații.

Dorințele doctorului și ale soției sale au fost deci împlinite, și am putea spune că sînt în culmea fericirii și chiar a

gloriei — dacă gloria ar fi intrat vreodată cîtuşi de puţin în programul ambiţiilor lor oneste.

Putem fi deci siguri că viitorul aparţine eforturilor doctorului Sarrasin şi ale lui Marcel Bruckmann şi că exemplul

France-Ville-ului şi al Stahlstadt-ului, oraş şi uzină model, nu va fi pierdut pentru generaţiile viitoare.

SFÎRŞIT

R. O. WEIDLICH
R.D.G.

M. C. F. P. INTRĂ ÎN ACȚIUNE

— Premiu internațional —

Deasupra Mării Negre, soarele se afla încă jos la orizont, dar, cu toate acestea, aerul era insuportabil de fierbinte și apăsător.

Cenușie și nemișcată era întinderea apei, iar zarea dispăruse undeva, într-o pîclă tremurătoare.

Se auzea duduitul înfundat al turbinelor cu gaz de la o navă rapidă ce gonea pe suprafața apei.

Jens Thorn își strînse puțin pleoapele dureroase și se întoarse îngrijorat spre vecinul său:

— Acolo se pregătește o furtună serioasă. Dacă ne prinde în larg, coaja asta de nucă nu mai face două parale!

Omul de lîngă el mormăi ceva și, cu sprîncenele ridicate, scrută flegmatic peretele de nori care se înălța la orizont, plumburiu ca apa mării și cu margini gălbui dințate. Acolo trebuie să fie Batumi, își spuse el.

Dînd din umeri, Jens Thorn se îndreptă spre pupa navei, la umbra ocrotitoare a cabinelor de pe punte. Trăgea cu urechea la șuieratul ascuțit cu care aripile submarine ale navei sfîșiau suprafața apei și privea gînditor învolburarea sălbatică a valurilor de la provă.

Nu mai departe decît ieri, el, corespondentul unor importante ziare germane, se afla încă la Moscova, în biroul lui cu atmosferă condiționată. Tocmai primise o invitație din partea centrului internațional care se ocupa cu explorarea străfundurilor terestre. Era invitat să ia parte la o experiență interesantă. Plecă numaidecît la Sevastopol. În invitația aceea era vorba despre unele metode de forare cu totul noi, și iată că acum goneau pe Marea Neagră de mai bine de o oră. Să aibă oare loc forările chiar aici? Asta ar fi ceva senzațional. Un strigăt dinspre provă îl trezi din gînduri. Tovarășul său de drum, atît de zgîrcit la vorbă, îi arătă îngrămădirea de nori. Acolo se dezlănțuise un adevărat infern. Flăcări lungi goneau spre cer, asemănătoare unor panglici luminoase, brăzdînd cărări de

foc de-a lungul peretelui de nori. Fulgere zvîcniră și masele întunecate se puseră în mișcare, ca și cînd ar fi fost gata să facă explozie.

— Rachete de furtună, remarcă tovarășul lui Thorn. Vor dispărea curînd. Se pare că au făurit o barieră împotriva furtunii... și, dacă nu mă înșel, am ajuns la ținta călătoriei noastre, adăugă el, arătînd înainte cu o mișcare a capului.

Lui Jens Thorn îi trebui un timp pînă să se descurce în vălmășagul de catarge și de schelării care se ivise înaintea provei și creștea cu repeziciune. Era un grup de nave late, cu punți întinse mult în afară, așezate în formă de stea.

Corpurile navelor erau legate între ele prin punțile lor care se sprijineau pe niște pontoane ancorate. Spațiile libere dintre punți erau acoperite cu scînduri late. Astfel se forma se o platformă circulară, asemănătoare unui disc, în al cărei centru rămăsese liberă o porțiune din suprafața apei. În acest spațiu, macarale și pîrghii își întindeau brațele puternice. Bărci micuțe zburau grăbite încolo și încoace. Cînd intrară la punctul de sprijin al „Expediției speciale IV", Jens Thorn fu salutat de dr. Borisov, asistentul conducătorului expediției.

— Sper că ați avut o traversare plăcută, îi zise, scuturîndu-i energic mîna.

— În afară de arșiță, da, răspunse Jens Thorn.

Dr. Borisov zîmbi înțelegător :

— Asta se va schimba în curînd. De vină este această furtună amenințătoare, dar bariera împotriva furtunii a și pus-o pe goană. Borisov arătă cu mîna spre firmament. Peretele de nori, pînă atunci omogen, nu se mai zărea. Se destrămase în petice multe și mărunte, din care se pornise o ploaie zdravănă.

Cu o limonadă rece înainte, începu Jens Thorn să pună primele întrebări.

— Așadar, începu el, vreți să forați fundul mării ?

— Întocmai, confirmă dr. Borisov. Forăm scoarța pămîntului din adîncul mării pînă la o adîncime de 2 200 m.

— Dacă vă înțeleg bine, întrebă în continuare Jens Thorn, în principiu, vreți să puneți în aplicare proiectul Mohoro al S.U.A. ?

Dr. Borisov clătină din cap.

— Nu ! Îngăduiți-mi să vă dau cîteva lămuriri suplimentare !

Ziaristul încuviință din privire.

— În anul 1958, savanții americani au elaborat proiectul Mohoro, pornind de la ideea să foreze scoarța terestră pentru

a ajunge la stratul Mohorovičić [1]. Acolo ei aşteaptă să întîlnească o stare de agregare cum nu există nicăieri pe Pămînt în condiţii normale. Discontinuitatea Mohorovičić este un strat nestabil care se află între litosferă şi masa subcrustală terestră. Acolo presiunea ajunge la nu mai puţin de 1 900 kgf/cm² şi undele cutremurelor cu ajutorul cărora se cercetează structura pămîntului indică un salt brusc în componenţa materiei terestre. Se presupune că în asemenea condiţii toate substanţele se prezintă la fel, adică toate se găsesc sub formă de metale.

Discontinuitatea Mohorovičić începe într-o regiune sub scoarţa continentelor la o adîncime de 25 pînă la 35 km. Cu posibilităţile şi mijloacele existente de forare, care ajung pînă la 8—10 km, o asemenea adîncime nu poate fi atinsă. Singurul drum care pare practicabil este de a efectua forarea scoarţei terestre începînd din fundul oceanului. Există, de pildă, în regiunea centrală ecuatorială a Oceanului Pacific porţiuni unde scoarţa este de 7—8 km grosime. Acolo, la o adîncime de peste 3 000—4 000 m trebuia forat. Despre o reuşită în această direcţie nu s-a auzit încă.

După o scurtă pauză, dr. Borisov îşi continuă explicaţiile :

— Se înţelege că şi noi sîntem interesaţi în problema obţinerii de cunoştinţe despre interiorul planetei. Numai că noi pornim de la alte considerente. Eforturile noastre se îmbină cu prospectarea sistematică a bogăţiilor subsolului care ne sînt necesare pentru construirea comunismului.

Aici, de pildă, sub noi, bănuim zăcăminte bogate de petrol, în scoarţa din fundul mării. Mai rămîne să răspundem la întrebarea cum putem ajunge la aceste bogăţii. Drumul ales de americani nu mi s-a părut suficient de sigur, aşa că a trebuit să căutăm altă posibilitate.

Dr. Borisov tăcu şi sorbi şi el din băutura rece şi înviorătoare. Jens Thorn, care nota cu înfrigurare declaraţiile, îşi ridică privirea nedumerit şi spuse :

— Dacă nu se forează conform proiectului Mohoro, atunci, sincer vorbind, nu văd altă posibilitate de a ajunge la bogăţiile terestre din fundul mării.

Dr. Borisov răspunse zîmbind uşor :

— Desigur că vom fora şi noi, dar nu prin metodele tradiţionale şi nu de aici, de sus, ci chiar de pe fundul mării. Fără îndoială că aţi şi auzit despre M.C.F.P. ?

Văzînd că ziaristul dă din cap şovăielnic, dr. Borisov îl ajută să iasă din încurcătură :

---

[1] Vezi articolul „Se poate străpunge scoarţa terestră ?" de C. Nedelcu (revista „Ştiinţă şi tehnică" nr. 2/1963, pag. 36-37).

— M.C.F.P., sau mașina de cercetat și forat pămîntul, așa cum îi sună numele întreg, este o mașină care forează și, în același timp, înaintează singură în pămînt : n-are nevoie de un punct fix, de sonde, pîrghii și altele asemenea. „Cîrtița", cum o numim noi pe scurt, e condusă de la distanță și are o tele-videocameră de cîmp vizual circular și o aparatură complexă pentru diferite analize. În felul acesta devine de prisos extracția unei probe de foraj adînc pentru stabilirea naturii stratului de pămînt. Dar să trecem dincolo. Plecarea „cîrtiței" e așteptată din moment în moment ! își termină savantul expunerea.

La suprafața apei din mijlocul platformei circulare, situația se liniștise. Macaralele — în afară de trei brațe puternice de gruie, ale căror cabluri groase, încordate la maximum, pătrundeau în apă — se dăduseră înapoi.

La centrala de comandă, unde intraseră cei doi, de ambele părți ale încăperii se vedeau mai multe tablouri electrice. În centru strălucea peretele argintiu al unui ecran de televiziune.

Dedesubt, așezate în același rînd, se aflau patru ecrane de proiecție mai mici. Acestea din urmă aparțineau videofoanelor prin care se stabilea legătura cu navele însoțitoare. Acum, pe suprafața de proiecție se zărea o imagine. Experiența începea !

— Dar ăsta-i un batiscaf ! strigă reporterul. Cunoștea foarte bine acest tip de nave de ai cărui strămoși se ocupase celebrul Piccard.

În planul secund al imaginii televizate se zăreau acum alte două asemenea vehicule. Ele se scufundară încet în adîncul mării, învîrtindu-se domol în jurul unui corp metalic, de mărimea unui camion mijlociu, ținut de cabluri puternice.

Părea corpul unei rachete. Era agregatul numit M.C.F.P. Botul „cîrtiței" avea forma unei pîlnii, ale cărei buze erau încrustate cu dinți de metal de titaniu întărit cu diamant. Exteriorul acestui uriaș obuz prezenta crestături adînci și ridicături foarte pronunțate, care se răsuceau în jurul său asemenea spiralei unui șurub.

Profesorul Kalovski, conducătorul expediției speciale, după ce îl salutase pe ziarist, se așezase în fața ecranelor de proiecție și urmărea scufundarea „cîrtiței". Apoi se întoarse către oaspetele său :

— Acum avem timp cîteva minute. Desigur că ați dori să aflați cîte ceva despre modul de desfășurare a experienței plănuite.

După plecarea „cîrtiței", batiscaful pe care-l vedeți pe ecran va porni și el spre fundul mării, unde va servi ca punct de comandă. De acolo se va efectua conducerea de la distanță

a lui M.C.F.P. La suprafața pămîntului am efectuat unele probe cu agregatul nostru și, ceea ce este principal, am și obținut succese practice. Așa, de pildă, s-au făcut mai multe puțuri de forare pentru extracția petrolului după ce M.C.F.P. a stabilit și a cercetat prezența zăcămintelor de petrol la peste 2 000 m adîncime...

— Dar asta-i formidabil! exclamă entuziasmat Jens Thorn, întrerupînd expunerea profesorului. Asta răstoarnă toată geofizica aplicată pînă acum. Așadar, „cîrtița" își croiește drum prin straturile terestre și, ca un cîine de vînătoare, adulmecă petrolul sau alte zăcăminte. Cînd găsește ceva, ne semnalează, iar extracția poate începe!

— Ei, nu este totuși chiar atît de simplu, îi domoli puțin entuziasmul profesorul Kalovski. Prin existența ei, „cîrtița" nu răstoarnă geofizica aplicată pînă acum, ci, dimpotrivă, îi completează în chip ingenios metodele.

În timp ce el îi explica, zbîrnîi un semnal și ecranul unui videofon se lumină. Apăru imaginea unui tînăr îmbrăcat într-un fel de pulover. Privea în cabină grav și concentrat.

— Tovarășe profesor, M.C.F.P. a atins fundul mării. Punctul de contact este deviat cu 5—6 metri. Batiscaful nostru B3 a rămas la locul stabilit. Aștept în continuare dispoziții.

Suprafața de proiecție arăta acum agregatul M.C.F.P., care plutea deasupra fundului mării. Conducătorul expediției se așeză din nou în fața pupitrului de comandă și controlă cu atenție starea instrumentelor. Cu o mișcare scurtă a mîinii deschise videofonul:

— Rămîi cu B3 deasupra locului stabilit. Mărește sectorul punctului de contact pe imaginea televizată și controlează mișcarea lui M.C.F.P. Legătura vizuală rămîne permanentă!

Profesorul Kalovski manipula instrumentele și ținea sub observație imaginea televizată care arăta sectorul punctului de contact puternic mărit. Pe această imagine încadră o porțiune cu o rețea de sîrmă. Astfel avea posibilitatea stabilirii precise a poziției.

— Sectorul macarale, atențiune! Treci pe mărimea 12—1. Vîrful de sondaj al lui M.C.F.P. se află în pătratul K9 pe 3. Fă o mișcare în direcția p9, sectorul 2!

Conul trunchiat al agregatului se deplasă încet în pătratul alăturat. Din nou conducătorul expediției comandă:

— Păstrați direcția! Mai departe spre pătratul s10 mijloc! Fiți gata pentru lansare!

„Cîrtița" își schimba treptat locul. Gîtlejul ei dințat plutea atît de aproape de fundul mării, încît spațiul intermediar abia se vedea pe ecran.

— Atenţiune ! B3 şi sectorul macarale, încep să număr ! Atenţiune — 10... 9... 8... 7... 6... 5...

Imaginea se însufleţi. Blindajul exterior al „cîrtiţei" începu să se mişte.

— Întocmai ca un tirbuşon care se răsuceşte ! exclamă Jens Thorn.

Deodată, în clipa cînd profesorul îşi terminase număratul pînă la zero, cablurile puternic încordate zvîcniră lateral în sus şi dispărură din cîmpul vizual. Acolo unde atîrnase M.C.F.P., clocoteau şuvoaie de noroi. Cînd începură să se mai risipească devenind ca un văl transparent, doar o pîlnie învîrtejită mai marca locul pe unde „cîrtiţa" dispăruse în străfunduri. Un batiscaf împinse o placă de metal pînă acolo şi astupă cu ea orificiul.

— Pentru ca apa, dar mai ales presiunea apei, să nu împiedice sau să nu stînjenească forarea, comentă profesorul cele petrecute.

„Cîrtiţa" înainta rapid prin stratul uşor de rocă sedimentară, iar dinţii ei neobosiţi răzuiau prin pietriş un drum fără sfîrşit. Aparatele de analiză stabileau componenţa stratului şi transmiteau rezultatele la punctul de comandă, la batiscaful B3. În acelaşi timp, drumul croit de M.C.F.P. şi straturile de rocă ce o înconjurau erau proiectate pe ecranul punctului de comandă şi de acolo pe ecranul centralei de comandă. Blindajul exterior al maşinii care se rotea încontinuu presa masele de pămînt lateral şi înapoi. La pupa, patru perechi de picioare telescopice din oţel se înfigeau, cu rîndul, adînc în sol, împingînd agregatul înainte. Stratul de sediment părea în acest loc să fie foarte slab. Pe ecran, profilul păturilor străpunse se schimba destul de repede. Ici şi colo apăreau bolovani şi bucăţi mai mari de stîncă, pe care M.C.F.P. trebuia să-i ocolească. Deodată trecu printr-un strat nisipos, străbătut de numeroase depozite calcaroase. Cînd ajunse apoi la un strat închis de argilă, încordarea la centrala de comandă ajunsese la maximum. Dacă acolo exista petrol, el trebuia să se afle ascuns dedesubtul stratului de argilă.

— Alo, centrala de comandă, M.C.F.P. a străpuns stratul de argilă. Analistul anunţă nisip purtător de petrol. Concentraţia de petrol creşte : corespunde aproximativ tabelei 4 din nomenclator !

Profesorul Kalovski ordonă oprirea imediată a „cîrtiţei" şi dădu celor din batiscaf nişte dispoziţii. Aceştia înlocuiră placa de închidere a orificiului de forare cu o placă cu ventile. De ea erau fixate ţevi din material plastic, foarte rezistente, care duceau, într-o curbă uşoară, la suprafaţa mării. La dis-

tanța de 50 m, instalația era întreruptă de stații de stabilizare, care-i echilibrau mișcările și ajutau la extracția petrolului. Capătul de țeavă de la suprafața mării era flexibil. Valurile violente nu puteau împiedica munca.

Din direcția Krasnodar se apropia de platforma circulară un tanc petrolier. După ce ancoră, ridică pînă la el porțiunea terminală a țevii. Acum M.C.F.P. pătrundea tot mai adînc în stratul nisipos purtător de petrol. De la punctul de comandă se anunță știrea :

— Viteza „cîrtiței" scade simțitor. Rezistența crește și o supraveghere clară nu mai este posibilă. Presiunea stratului de petrol este foarte puternică !

— Întoarceți agregatul ca să ajungă ocolit la canalul forat, în straturile de pămînt mai dense, ordonă profesorul.

Imaginea televizată se tulbură și începu să tremure cu putere. Presiunea stratului de zăcămînt făcea ca M.C.F.P. să oscileze, să se clatine. Cu multă cazină reușiră să scoată „cîrtița" din stratul nisipos și s-o aducă înapoi la canalul forat. În urma ei se învolbura petrolul, izbindu-se năvalnic de pereții canalului, de unde apoi țîșni departe în sus.

Între timp, pe platforma circulară se strînseseră toți colaboratorii și priveau țintă la tancul petrolier. Un val de petrol negru-cafeniu izbucni deodată din țevile submarine și se scurse în tanc. Urale pe toate vocile se rostogoliră pe suprafața mării. Și de astă dată spiritul creator al omului cîștigase o victorie asupra naturii, spre binele omenirii, spre binele comunismului.

În romînește de
EUSEBIU CAMILAR și IUDIT COMAN

În numărul viitor al Colecției vor apărea trei povestiri din concurs

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"

**Cele mai plăcute
şi interesante
excursii în lunile**

MAI ŞI IUNIE, PE DUNĂRE

cu elegantele motonave fluviale

„OLTENIŢA" ŞI „CARPAŢI"

ITINERARUL:

● Giurgiu ● Turnu-Severin ● Porţile de Fier ● Cazane ● Giurgiu.

- Popasuri pe insula Ada Kaleh şi la Turnu-Severin.
- Condiţii foarte bune de cazare.
- Masa se serveşte pe bordul motonavelor.

TREI ZILE DE NEUITAT!

**Informaţii şi înscrieri la toate agenţiile
şi filialele O. N. T. Carpaţi**

2012

CLUB COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

cpsf.info

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacţiile Ştiinţă şi tehnică
sau cei care au dat să continue CPŞF, au reuşit, cu multă dăruire, muncă şi cheltuială, aceşti entuziaşti.

Lor trebuie să le mulţumim pentru că avem acum posibilitatea
să (re)citim legendara Colecţie.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodyliu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email şi reparăm greşeala)

Abonamentele la revista „Ştiinţă şi Tehnică" şi la colecţia de „Povestiri ştiinţifico-fantastice" se primesc pînă cel mai tîrziu în ziua de 23 a lunii, cu deservirea în a doua lună următoare.

Abonamentele se primesc de către difuzorii de presă din întreprinderi, instituţii şi de la sate, secţiile de difuzare a presei, precum şi de către factorii şi oficiile poştale.

• IUNIE 1963